

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

แบบสัมภาษณ์

คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่

และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลวังโรงใหญ่

ชื่อ - นามสกุล ตำแหน่ง.....
 ที่อยู่ บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตำบล อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
 เบอร์โทรศัพท์.....วันที่สัมภาษณ์.....

หัวข้อในการสัมภาษณ์

1. การบริหารงานของกลุ่ม

.....

2. ด้านการผลิต

.....

3. ด้านการตลาด

.....

4. ด้านแรงงาน

.....

5. ด้านเงินทุน

.....

6. ด้านการมีส่วนร่วม

.....

.....

.....

7. ด้านความรู้และทักษะในการบริหารกลุ่มและการผลิตปุ๋ยอินทรีย์

.....

.....

.....

8. ด้านผลตอบแทนจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม.

.....

.....

.....

9. อื่นๆ

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

บันทึกการประชุมกลุ่มย่อยระดมความคิดเห็น

บันทึกการจัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 1
เรื่อง แนวทางการพัฒนากลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่
เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2555 เวลา 09.30-12.30 น.
ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลวังโรงใหญ่ อ. สีคิ้ว จ. นครราชสีมา

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายพงษ์ศักดิ์	มุดไธสง	ประธานกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพฯ
2. นายสมศักดิ์	ตรงจันทิก	คณะกรรมการกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพฯ
3. นายทองใบ	เพชรงาม	คณะกรรมการกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพฯ
4. นายบุญรอด	มอมขุนทด	สมาชิกกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพฯ
5. นายบุญลือ	มุงไทยสง	สมาชิกกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพฯ
6. นายสุทัศน์	เดชไธสง	สมาชิกกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพฯ
7. นายพินิจ	โพธิ์ชะอุ่น	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังโรงใหญ่
8. นางสาวสุภาพรรณ	อุดมฤทธาฐ	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังโรงใหญ่
9. นายวชิระ	นพรัตน์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตร อำเภอสีคิ้ว
10. นายสมปอง	เง็บสูงเนิน	ผู้ใหญ่บ้านค่ายทะยิง หมู่ 6
11. นายสมชัย	ประสิทธิ์นอก	ผู้ใหญ่บ้านฝายหลวง หมู่ 13
12. นายสมพงษ์	ประณีตพลกรัง	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลวังโรงใหญ่
13. นายสัญญา	เนตรสูงเนิน	เกษตรกร
14. นางอารีย์	เง็บสูงเนิน	เกษตรกร
15. นายสมชาย	สงสุวรรณ	เกษตรกร

นายพงษ์ศักดิ์ มุดไธสง ประธานกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ ชี้แจงถึงสภาพกลุ่มเริ่มต้นจากปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ในเรื่องปุ๋ยเคมีราคาแพง และได้แสดงความต้องการรวมตัวกันเพื่อตั้งกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ขึ้น และต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลวังโรงใหญ่สนับสนุนในเรื่องงบประมาณ วิชาการ และบุคลากร ใน พ.ศ. 2547 จึงได้เริ่มดำเนินกิจกรรมผลิตปุ๋ยอินทรีย์ขึ้น ในระยะแรกมีสมาชิก 220 คน มีเงินทุนหมุนเวียนจากเงินหุ้นจำนวน 74,300 บาท มีปริมาณการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ถึงปัจจุบันมีสมาชิก 270 คน เงินทุนหมุนเวียน 214,900 บาท และยังสามารถกำไรคืนสมาชิกอย่างต่อเนื่อง

นางสาวสุภาพรรณ อุดมฤทธาเวช กล่าวถึง งบประมาณในการสนับสนุนกลุ่มเกษตรกร หากกลุ่มมีความพร้อมและเข้มแข็ง องค์การบริหารส่วนตำบลวังโรงใหญ่ก็พร้อมให้การสนับสนุน โดยเห็นได้จากงบประมาณที่ได้สนับสนุนกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ อย่างต่อเนื่อง และการสนับสนุนบุคลากรเพื่อเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินงานต่างๆ

ผู้เข้าร่วมประชุม ได้ร่วมกันเสนอแนะปัญหาอุปสรรคของกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ตำบลวังโรงใหญ่ โดยมีประเด็นปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

1. คณะกรรมการกลุ่มขาดการมีส่วนร่วมในทุกด้าน แม้จะได้มีการแบ่งแยกหน้าที่ ของคณะกรรมการแต่ละคนไว้แล้ว แต่เมื่อปฏิบัติจริงมีเพียงคณะกรรมการบางคนเป็นผู้ดูแล ทั้งนี้ เนื่องจากคณะกรรมการทั้งหมดเป็นเกษตรกร มีพื้นที่ทำการเกษตรมาก ทำให้ไม่มีเวลามาปฏิบัติหน้าที่ และไม่ได้รับค่าตอบแทนการจึงทำให้ไม่เกิดแรงจูงใจในการทำงาน

2. ไม่มีตราสินค้า ตราสินค้าหรือเครื่องหมายการค้ามีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ ของกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ ปัจจุบันถุงบรรจุปุ๋ยอินทรีย์ของกลุ่มไม่มีตรา สินค้าใดๆ ที่ทราบว่าเป็นจากการผลิตของกลุ่ม ซึ่งไม่มีปัญหาถ้าหากกลุ่มยังจำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์ใน พื้นที่เท่านั้น แต่เนื่องจากกลุ่มมีแนวโน้มที่จะผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพิ่มขึ้นทุกปี กลุ่มจำเป็นต้องมองหา ู่ทางการขยายตลาดออกไปนอกพื้นที่ และต้องสร้างตราสินค้าให้เป็นที่รู้จักแก่ลูกค้า

3. ไม่มีห้องทำงานสำหรับคณะกรรมการกลุ่ม เป็นห้องที่ให้คณะกรรมการได้ใช้ในการ ปฏิบัติงานใช้เก็บเอกสาร เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงาน ซึ่งอาจเป็น ปัญหาที่ทำให้คณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่ไม่สะดวกและไม่พร้อมที่จะปฏิบัติงาน

4. ขาดการตรวจสอบคุณภาพปุ๋ยอินทรีย์ แม้จะมองว่าสามารถจำหน่ายผลผลิต ทั้งหมดได้และมีผลกำไรจากการดำเนินงาน แต่สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึง คือ เรื่องของคุณภาพ การ ผลิตต้องใช้วัตถุดิบหลากหลายชนิด อาจมีผลต่อคุณภาพของปุ๋ยอินทรีย์ได้

5. ไม่มีข้อบังคับกลุ่ม ข้อบังคับกลุ่มเป็นกรอบในการดำเนินงานต่างๆ ที่ครอบคลุม ทุกกระบวนการ เป็นกฎระเบียบที่ทำให้กลุ่มบรรลุวัตถุประสงค์ในการก่อตั้ง เนื่องจากกลุ่มผลิต ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งไม่มีการจัดทำข้อบังคับกลุ่มที่เป็นรูปธรรม ใช้ มติที่ประชุมคณะกรรมการกลุ่มเป็นหลักในการดำเนินงาน

6. นโยบายค่าแรงขั้นต่ำของรัฐบาล นโยบายค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ของรัฐบาล ส่งผล กระทบต่อการจ้างแรงงานของกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ ค่าจ้างแรงงานที่เพิ่ม สูงขึ้นในปัจจุบันทำให้เกษตรกรส่วนหนึ่งย้ายจากแรงงานภาคเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรม ซึ่งได้ ค่าแรงสูงกว่า ถ้าหากกลุ่มต้องการรักษาแรงงานฝีมือเอาไว้ก็จำเป็นต้องเพิ่มค่าจ้างแรงงานเหล่านี้ ซึ่งก็จะต้องกระทบกับรายได้หรือผลกำไรของกลุ่ม

7. การส่งเสริมการขายปุ๋ยเคมีของบริษัทเอกชน มีผลต่อยอดขายปุ๋ยอินทรีย์ของกลุ่ม กล่าวคือ บริษัทผลิตปุ๋ยเคมีมีเงินทุนสูง มีความสามารถในการจัดโปรโมชั่นส่งเสริมการขายต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกกับเกษตรกร เช่น การส่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเข้ามาช่วยแนะนำผลิตภัณฑ์ของบริษัท การประชาสัมพันธ์ในลักษณะลดแลกแจกแถม การมีตัวแทนจำหน่ายในหมู่บ้านชุมชน การให้สินเชื่อโดยมีสัญญาว่าต้องใช้ผลิตภัณฑ์ของบริษัทเท่านั้น เหล่านี้มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรทั้งสิ้น

นายพินิจ โพธิ์ชะอุม ชี้แจงให้ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนากลุ่มให้เข้มแข็ง สามารถประกอบธุรกิจผลิตปุ๋ยอินทรีย์ได้ด้วยตนเอง โดยลดการพึ่งพางบประมาณและบุคลากรจากองค์การบริหารส่วนตำบลวังโรงใหญ่

ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมกันเสนอปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมต่างๆ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ที่กลุ่มประสบอยู่ในปัจจุบัน ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมภายในที่มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่

1.1 จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ

- ราคาปุ๋ยอินทรีย์มีราคาถูก ราคาปุ๋ยอินทรีย์ของกลุ่มถือว่ามีราคาถูกมากเมื่อเทียบกับราคาของปุ๋ยเคมีในท้องตลาดหรือราคาปุ๋ยอินทรีย์ของบริษัทเอกชน ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบของกลุ่มเมื่อต้องการทำการเพิ่มขึ้นก็สามารถขึ้นราคาปุ๋ยได้โดยไม่กระทบกับลูกค้ามากนัก

- อาคารสถานที่กว้าง หลังจากที่กลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ได้ย้ายโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์ออกมาจากชุมชนเพื่อลดมลภาวะเสียง ฟุ้ง ตั้งแต่ พ.ศ. 2554 ได้ก่อสร้างอาคารที่มีขนาดใหญ่กว่าอาคารหลังเก่าถึงสามเท่า ทำให้สามารถจัดการพื้นที่เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการปฏิบัติงาน และสถานที่บริเวณโดยรอบโรงงานยังสามารถต่อเติมหรือก่อสร้างขยายอาคารเพิ่มเติมเพื่อเก็บวัตถุดิบ เก็บสินค้าได้ รองรับการขายกำลังการผลิตได้ต่อไปในอนาคต

- วัตถุดิบที่ใช้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์มีความหลากหลาย สามารถหาได้ภายในท้องถิ่นหรือพื้นที่ใกล้เคียง เช่น มูลสัตว์ แกลบเผา ชี้น้ำ กากน้ำตาล กากมันและเปลือกมันสำปะหลัง ซึ่งวัตถุดิบต่างๆ เหล่านี้จะจัดซื้อมาเก็บตุนในปริมาณมากเพื่อให้ได้ราคาถูกและลดต้นทุนค่าขนส่งและถึงแม้ว่าวัตถุดิบชนิดใดขาดแคลนก็สามารถหาวัตถุดิบชนิดอื่นมาทดแทนได้

- จ้างแรงงานในท้องถิ่น ในพื้นที่ตำบลวังโรงใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม มีแรงงานที่ว่างงานหลังจากการประกอบอาชีพเป็นจำนวนมาก และเป็นแรงงานราคาถูก

- เงินทุนของกลุ่มสามารถระดมทุนภายในท้องถิ่น จากการดำเนินงานที่ผ่านมาทางกลุ่มมีผลกำไรและนำผลกำไรที่ได้มาปันผลให้กับสมาชิกต่อเนื่องทุกปี จึงทำให้เกิดความ

เชื่อมั่น เชื่อใจของสมาชิกกลุ่ม เมื่อกลุ่มมีความต้องการเงินทุนในการขยายกิจการหรือกำลังการผลิตก็สามารถระดมทุนภายในท้องถิ่นได้เพียงพอ

- กลุ่มมีผลกำไรทุกปี กลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ พ.ศ. 2547 ถึงปัจจุบัน มีผลกำไรจากการดำเนินงานและสามารถปันผลให้กับสมาชิกกลุ่มได้ถึง ร้อยละ 20-40 ต่อปี ซึ่งถือว่าสูงมาก

1.2 จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ

- คณะกรรมการกลุ่มขาดการมีส่วนร่วม แม้จะได้มีการแบ่งแยกหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละคนไว้แล้ว แต่เมื่อปฏิบัติจริงมีเพียงคณะกรรมการบางคนเป็นผู้ดูแล ทั้งนี้เนื่องจากคณะกรรมการทั้งหมดเป็นเกษตรกร ไม่มีเวลามาปฏิบัติหน้าที่ และไม่มีค่าตอบแทนการทำงานของคณะกรรมการ

- ไม่มีตราสินค้า ปัจจุบันถุงบรรจุปุ๋ยอินทรีย์ของกลุ่มไม่มีตราสินค้าใดๆ ที่ทราบมาจากการผลิตของกลุ่ม กลุ่มจำเป็นต้องมองหาผู้ทางการขยายตลาดออกไปนอกพื้นที่ และต้องสร้างตราสินค้าให้เป็นที่รู้จัก สร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้า

- ไม่มีห้องทำงานสำหรับคณะกรรมการกลุ่ม ห้องทำงานสำหรับคณะกรรมการมีความสำคัญต่อการดำเนินงาน นอกจากเป็นห้องที่ให้คณะกรรมการได้ใช้ในการปฏิบัติงานแล้วยังใช้เก็บเอกสาร เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ซึ่งอาจเป็นปัญหาที่ทำให้คณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่ไม่สะดวก

- ขาดการตรวจสอบคุณภาพปุ๋ยอินทรีย์ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของกลุ่มต้องใช้วัตถุดิบหลากหลายชนิด อาจมีผลต่อคุณภาพของปุ๋ยอินทรีย์ได้ กลุ่มจึงควรมีแผนการส่งตัวอย่างปุ๋ยอินทรีย์เข้าตรวจสอบคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงแก้ไข หรือเพิ่มเติมให้ปุ๋ยอินทรีย์มีคุณภาพตามคำแนะนำของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ไม่มีข้อบังคับกลุ่ม ข้อบังคับกลุ่มเป็นกรอบในการดำเนินงานต่างๆ ที่ครอบคลุมทุกกระบวนการ เป็นกฎระเบียบที่ทำให้กลุ่มบรรลุวัตถุประสงค์ในการก่อตั้ง

2. สภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่

2.1 โอกาสที่จะดำเนินการ

- ตลาดปุ๋ยอินทรีย์อยู่ในพื้นที่ตำบลวังโรงใหญ่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรมกว่าสี่หมื่นไร่ มีปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีสูงมาก และปัจจุบันเกษตรกรได้ตื่นตัวจากอันตรายจากสารเคมีและปุ๋ยเคมีมากขึ้น จึงได้ปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์กันมากขึ้น จึงมีผลให้ปริมาณยอดขายมี

แนวโน้มสูงขึ้น ประกอบกับเกษตรกรกว่าสองร้อยครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่ม จึงมีความต้องการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ของกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ ทั้งยังได้เงินปันผลเพิ่มขึ้นอีก

- การดำเนินงานได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการเป็นอย่างดี ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลวังโรงใหญ่ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลวังโรงใหญ่ สำนักงานเกษตรอำเภอเสีคิ้ว อำเภอเสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต 3 นครราชสีมา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้สนับสนุนด้านงบประมาณ เครื่องจักรและอุปกรณ์ต่างๆ บุคลากร และด้านวิชาการ

- คู่แข่งขันมีน้อย ตั้งแต่ พ.ศ. 2547 ถึงประมาณ พ.ศ. 2551 เกิดการแข่งขันสูงในตลาดปุ๋ยอินทรีย์ มีบริษัทผลิตปุ๋ยอินทรีย์ขนาดใหญ่เข้ามาทำตลาดในพื้นที่หลายบริษัท ทำให้เกิดการแข่งขันสูง เมื่อเกษตรกรได้ทดลองใช้ปุ๋ยอินทรีย์เหล่านั้น ปริมาณผลผลิตกลับต่ำลงจึงมีข้อสงสัยเกี่ยวกับคุณภาพปุ๋ยอินทรีย์ จึงทำให้บริษัทเหล่านั้น ไม่นำปุ๋ยอินทรีย์เข้ามาจำหน่ายอีก จึงเป็นโอกาสของกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ ที่จะเพิ่มยอดขายปุ๋ยอินทรีย์ของกลุ่มทั้งตลาดในพื้นที่และตลาดนอกพื้นที่ต่อไป โดยเน้นที่การจำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพดี ราคาถูก

- ราคาปุ๋ยเคมีสูง ปุ๋ยเคมีเป็นปัจจัยการผลิตที่มีความสำคัญมากต่อการผลิตพืช เมื่อมีความต้องการใช้มากจึงทำให้ปุ๋ยเคมีมีราคาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เมื่อปุ๋ยเคมีราคาสูงมากเท่าไร เกษตรกรจะลดการใช้หรือเลิกใช้ปุ๋ยเคมีไป และเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนมากเท่านั้น นับว่าส่งผลดีต่อกลุ่มสามารถจำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์เพิ่มมากขึ้นได้

2.2 อุปสรรค ข้อยกจำกัด

- นโยบายค่าแรงขั้นต่ำของรัฐบาล นโยบายค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ของรัฐบาลส่งผลกระทบต่อค่าจ้างแรงงานของกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ เกษตรกรส่วนหนึ่งย้ายจากแรงงานภาคเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรมซึ่งได้ค่าแรงสูงกว่า ถ้าหากกลุ่มต้องการรักษาแรงงานฝีมือเอาไว้ก็จำเป็นต้องเพิ่มค่าจ้างแรงงานเหล่านี้ ซึ่งก็ต้องกระทบกับรายได้หรือผลกำไรของกลุ่ม

- การส่งเสริมการขายปุ๋ยเคมีของบริษัทเอกชน บริษัทผลิตปุ๋ยเคมีมีเงินทุนสูงมีความสามารถในการจัดโปรโมชั่นส่งเสริมการขายต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกกับเกษตรกร เช่น การส่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเข้ามาช่วยแนะนำผลิตภัณฑ์ของบริษัท การประชาสัมพันธ์ในลักษณะลดแลกแจกแถม การมีตัวแทนจำหน่ายในหมู่บ้านชุมชน การให้สินเชื่ เหล่านี้มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกร

บันทึกการจัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 2
เรื่อง แนวทางการพัฒนากลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่
เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2556 เวลา 09.30-12.00 น.
ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลวังโรงใหญ่ อ. สีคิ้ว จ. นครราชสีมา

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายพงษ์ศักดิ์	มุดไรสง	ประธานกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพฯ
2. นายสมศักดิ์	ตรงจันทิก	คณะกรรมการกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพฯ
3. นายทองใบ	เพชรงาม	คณะกรรมการกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพฯ
4. นายบุญรอด	มอมขุนทด	สมาชิกกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพฯ
5. นายสกล	พะชนะ	สมาชิกกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพฯ
6. นายสมพงษ์	พรหมพันใจ	สมาชิกกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพฯ
7. นายพินิจ	โพธิ์ชะอุม	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังโรงใหญ่
8. นายจักรี	กรรณลา	นิติกรองค์การบริหารส่วนตำบลวังโรงใหญ่
9. นายวจิระ	นพรัตน์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตร อำเภอสีคิ้ว
10. นายสมปอง	เง็บสูงเนิน	ผู้ใหญ่บ้านค่ายทะยิง หมู่ 6
11. นายสมชัย	ประสิทธิ์นอก	ผู้ใหญ่บ้านฝายหลวง หมู่ 13
12. นายอนุวัฒน์	แย้มจันทิก	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลวังโรงใหญ่
13. นายบุญชูเอื้อย	ชูบุตร	เกษตรกร
14. นายศรีศักดิ์	เจ็กจันทิก	เกษตรกร
15. นายสุรัน	เพี้ยชัย	เกษตรกร

นายพงษ์ศักดิ์ มุดไรสง ประธานกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ ได้สรุปข้อมูลทั่วไปของสมาชิกกลุ่มหลังจากที่ได้ประชุมครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2555 สมาชิกกลุ่มเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงเล็กน้อย มีอายุเฉลี่ย 49 ปี ทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ มีระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม มีจำนวนแรงงานอยู่ในภาคเกษตรต่อครัวเรือนเฉลี่ย 2 คน มีพื้นที่การเกษตรของตนเองเฉลี่ย 33.05 ไร่ และมีพื้นที่การเกษตรที่เป็นที่เช่าเฉลี่ย 11.91 ไร่ มีรายได้ของครัวเรือนต่อปีเฉลี่ย 186,640.74 บาท ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547-2548 และมีจำนวนหนี้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มเฉลี่ย 817.78 บาท

กลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ เป็นการรวมกลุ่มของเกษตรกรที่ประสบปัญหาในเรื่องปัจจัยการผลิต คือ ปุ๋ยเคมีและสารเคมีราคาสูง เพื่อผลิตปุ๋ยอินทรีย์ราคาถูกจำหน่ายให้กับสมาชิก สภาพการดำเนินงานของกลุ่ม แบ่งเป็น 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานกลุ่ม กลุ่มไม่มีการจดทะเบียนกลุ่มตามกฎหมาย คณะกรรมการมีหน้าที่ในการบริหารงาน ประสานงานเพื่อให้กลุ่มประสบผลสำเร็จ ส่วนสมาชิกกลุ่มมีหน้าที่สนับสนุนกิจกรรมของกลุ่ม 2) ด้านการผลิต กลุ่มใช้วัตถุดิบที่หาได้ในชุมชนหรือพื้นที่ใกล้เคียง คุณภาพดีราคาถูก 3) ด้านการตลาด กลุ่มจะเน้นจำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์ให้กับสมาชิกกลุ่มและเกษตรกรในพื้นที่ 4) ด้านแรงงาน กลุ่มจ้างแรงงานที่เป็นสมาชิกกลุ่มและเกษตรกรในพื้นที่เป็นหลัก 5) ด้านเงินทุน กลุ่มมีเงินทุนหมุนเวียนจากเงินลงหุ้นของสมาชิกกลุ่มที่มีจำนวนมากเพียงพอต่อการดำเนินงาน 6) ด้านการมีส่วนร่วม ทั้งคณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มมีความพึงพอใจในผลการดำเนินงาน มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทุกด้าน 7) ด้านความรู้และทักษะในการบริหารกลุ่มและการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มมีความรู้ค่อนข้างจำกัดเพราะการพัฒนาความรู้แลกเปลี่ยนอยู่ภายในกลุ่ม การลองผิดลองถูก การรับการถ่ายทอดทางเดียวจากสื่อวิทยุโทรทัศน์ การศึกษาดูงาน หรือการถ่ายทอดจากหน่วยงานภายนอก แต่ก็ขาดความต่อเนื่อง และ 8) ด้านผลตอบแทนจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม สมาชิกกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ พึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงหุ้น

ปัญหาอุปสรรคของกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ จากการประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2555 สรุปประเด็นปัญหาต่าง ๆ ได้ 5 ข้อ ดังนี้ 1) คณะกรรมการบริหารกลุ่มขาดการมีส่วนร่วม 2) ไม่มีตราสินค้า 3) ไม่มีห้องทำงานสำหรับคณะกรรมการ 4) ไม่มีข้อบังคับกลุ่ม และ 5) ขาดการตรวจสอบคุณภาพปุ๋ยอินทรีย์อย่างต่อเนื่อง

นายสมศักดิ์ ตรงจันทิก และผู้เข้าร่วมประชุมมีความคิดเห็นร่วมกันเสนอแนะให้ตัดปัญหาเรื่องนโยบายค่าแรงขั้นต่ำของรัฐบาล และการส่งเสริมการขายปุ๋ยเคมีของบริษัทเอกชนออก เนื่องจากอยู่นอกเหนือความสามารถในการควบคุมของกลุ่ม และยังคงปัญหาที่สำคัญที่ควรรับดำเนินการปรับปรุงแก้ไขโดยด่วน ดังนี้

1. คณะกรรมการกลุ่มขาดการมีส่วนร่วม
2. ไม่มีตราสินค้า
3. ไม่มีห้องทำงานสำหรับคณะกรรมการกลุ่ม
4. ขาดการตรวจสอบคุณภาพปุ๋ยอินทรีย์
5. ไม่มีข้อบังคับกลุ่ม

นายพินิจ โพธิ์ชะอุ่ม ขอให้ผู้เข้าร่วมประชุมฟังการสรุปสภาพแวดล้อม จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการดำเนินงานของกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ ที่ได้จากการประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2555 และแนวทางการพัฒนากลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้อภิปราย เสนอแนะแก้ไขหรือเพิ่มเติมให้มีความถูกต้องเหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานและสถานการณ์

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์การพัฒนา

	S - จุดแข็ง	W - จุดอ่อน
ปัจจัยภายใน	1. ราคาปุ๋ยอินทรีย์มีราคาถูก 2. อาคาร สถานที่กว้าง 3. วัตถุดิบที่ใช้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์มีความหลากหลาย 4. จ้างแรงงานในท้องถิ่น	1. คณะกรรมการกลุ่มขาดการมีส่วนร่วม 2. ไม่มีตราสินค้า 3. ไม่มีห้องทำงานสำหรับคณะกรรมการ
ปัจจัยภายนอก	5. เงินทุนของกลุ่มสามารถระดมทุนภายในท้องถิ่น 6. กลุ่มมีผลกำไรทุกปี	4. ขาดการตรวจสอบคุณภาพปุ๋ยอินทรีย์ 5. ไม่มีข้อบังคับกลุ่ม
O - โอกาส	1. การเพิ่มราคาจำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์เพื่อสร้างผลกำไรให้กับธุรกิจ 2. การก่อสร้างต่อเติมอาคารโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อให้เพียงพอความต้องการลูกค้า 3. การเก็บรวบรวมวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ให้เพียงพอความต้องการ	1. การจัดสรรเงินค่าตอบแทนการทำงานให้กับคณะกรรมการกลุ่ม 2. การสร้างตราสินค้าของกลุ่มเพื่อสร้างความเชื่อมั่นเชื่อถือแก่สินค้า 3. การสร้างสำนักงานเพื่อให้คณะกรรมการกลุ่มได้ใช้ปฏิบัติงาน 4. การวางแผนการส่งตัวอย่างปุ๋ยอินทรีย์เพื่อตรวจวิเคราะห์คุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก		
	4. การเพิ่มการจ้างแรงงานให้เพียงพอต่อการขยายการกำลังผลิตปุ๋ยอินทรีย์ 5. การเพิ่มทุนโดยการระดมหุ้นเพื่อขยายกิจการหรือขยายการกำลังผลิตปุ๋ยอินทรีย์ 6. การจัดสรรผลกำไรจากธุรกิจเพื่อปันผลให้กับสมาชิกกลุ่มและบางส่วนใช้เพื่อขยายกิจการ	5. การจัดทำข้อบังคับกลุ่มเพื่อใช้ในการกำหนดกฎระเบียบการดำเนินงานอย่างครอบคลุม
T - สิ่งกีดขวาง		
1. นโยบายค่าแรงขั้นต่ำของรัฐบาล 300 บาท	1. การจัดทำสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ในเรื่องคุณภาพปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพดีราคาถูกลง	1. การฝึกอบรมและเชิญคณะกรรมการกลุ่มร่วมดูงานกลุ่มเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จ
2. การส่งเสริมการขายปุ๋ยเคมีของบริษัทเอกชน	2. การบริหารจัดการพื้นที่อาคาร ให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสภาพการทำงาน	2. การรักษาตลาดปุ๋ยอินทรีย์ในพื้นที่ไว้
	3. การหาแหล่งวัตถุดิบที่มีคุณภาพและราคาถูกลงเพื่อใช้ในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์	3. การขอใช้สถานที่จากองค์การบริหารส่วนตำบลวังโรงใหญ่เพื่อใช้เป็นสำนักงานชั่วคราวของกลุ่ม
	4. การฝึกอบรมให้กับแรงงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน	4. การรักษามาตรฐานการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของกลุ่มไว้
	5. การเพิ่มค่าแรงและจัดสวัสดิการให้กับแรงงาน	5. การประชุมคณะกรรมการกลุ่มทุกครั้งที่เกิดปัญหาในการดำเนินงาน

กลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ ได้กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารงาน ได้แก่ การก่อสร้างต่อเติมอาคารโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การเพิ่มทุนโดยการระดมหุ้นเพื่อขยายกิจการหรือขยายการกำลังผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การจัดสรรผลกำไรจากธุรกิจเพื่อปันผลให้กับสมาชิกกลุ่มและบางส่วนใช้เพื่อขยายกิจการ การจัดสรรเงินค่าตอบแทนการทำงานให้กับคณะกรรมการบริหารกลุ่ม การสร้างสำนักงานเพื่อให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มได้ใช้ปฏิบัติงาน การจัดทำข้อบังคับกลุ่มเพื่อใช้ในการกำหนดกฎระเบียบการดำเนินงานอย่างครอบคลุม การบริหารจัดการพื้นที่อาคารให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสภาพการทำงาน การจัดฝึกอบรมและเชิญคณะกรรมการบริหารกลุ่มร่วมดูงานกลุ่มเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จ การขอใช้สถานที่จากองค์การบริหารส่วนตำบลวังโรงใหญ่เพื่อใช้เป็นสำนักงานชั่วคราวของคณะกรรมการกลุ่ม และการประชุมคณะกรรมการกลุ่มทุกครั้งที่เกิดปัญหาในการดำเนินงาน

2. ด้านการผลิต ได้แก่ การเก็บรวบรวมวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ให้เพียงพอ กับความต้องการ การเพิ่มการจ้างแรงงานให้เพียงพอต่อการขยายกำลังการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การวางแผนการส่งตัวอย่างปุ๋ยอินทรีย์เพื่อตรวจวิเคราะห์คุณภาพอย่างต่อเนื่อง การเลือกหาแหล่งวัตถุดิบที่มีคุณภาพและราคาถูกเพื่อใช้ในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การฝึกอบรมให้กับแรงงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน การเพิ่มค่าแรงและจัดสวัสดิการให้กับแรงงาน และการรักษามาตรฐานการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของกลุ่มไว้

3. ด้านการตลาด ได้แก่ การขึ้นราคาจำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์ การสร้างตราสินค้าของกลุ่ม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นเชื่อถือแก่สินค้า การจัดทำสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ในเรื่องคุณภาพปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพดีราคาถูกและการรักษาตลาดปุ๋ยอินทรีย์ในพื้นที่ไว้

ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นว่ากลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ในการพัฒนากลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ ทั้ง 3 กลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์นั้นมีความถูกต้อง ครอบคลุม และสามารถนำมาปรับใช้ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ เป็นอย่างดี

นายพินิจ โพธิ์ชะอุม ได้กล่าวสรุปจากข้อเสนอแนะทั้งหมดในการประชุมครั้งนี้จะเป็นหนทางนำไปสู่การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่ ในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไข กำหนดแนวทางในการพัฒนากลุ่มให้เกิดความเข้มแข็ง ยั่งยืน และจะเป็นแบบอย่าง เป็นแหล่งศึกษาดูงานของกลุ่มเกษตรกรทั้งในและนอกพื้นที่ ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ผู้นำชุมชนและเกษตรกรที่เข้าร่วมประชุมได้เสนอเพิ่มเติมว่า

1. ควรมีการจัดประชุมแบบนี้ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลุ่มได้รับทราบผลการดำเนินงานต่างๆ ปัญหาอุปสรรค และร่วมกันเสนอทางออกที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง
2. ควรมีการทำป้ายชื่อกลุ่มติดตั้งหน้าโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้บุคคลที่ผ่านไปมาได้ทราบสถานที่ตั้ง และจำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์
3. ควรมีการจัดทำแปลงสาธิตการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ของกลุ่ม พร้อมป้ายประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรเห็นแปลงตัวอย่างที่ใช้ปุ๋ยอินทรีย์
4. ควรจัดให้มีแบบประเมินให้ลูกค้าที่ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ปุ๋ยอินทรีย์ของกลุ่ม ความต้องการ ความพึงพอใจในคุณภาพและราคาปุ๋ยอินทรีย์

ภาคผนวก ค

ภาพถ่ายการประชุมกลุ่มย่อยระดมความคิดเห็น

ภาพถ่ายการจัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 1
เรื่อง แนวทางการพัฒนากลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่
เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2555 เวลา 09.30 - 12.30 น.
ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลวังโรงใหญ่ อ. สีคิ้ว จ. นครราชสีมา

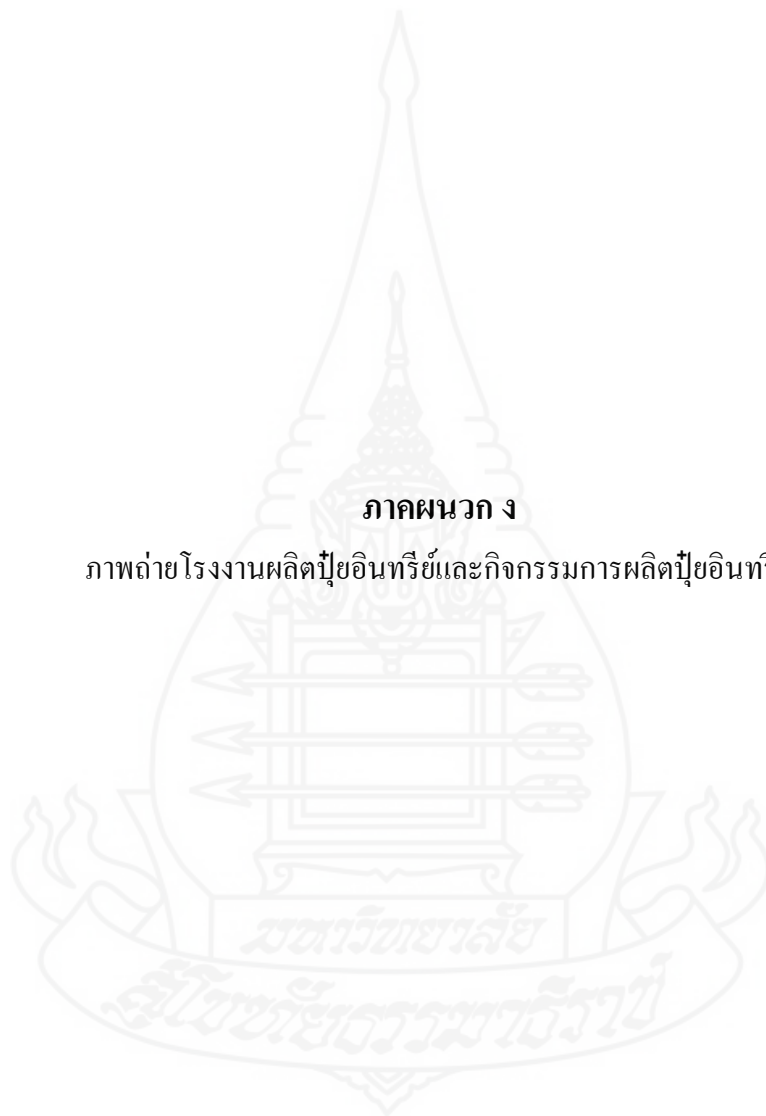
ภาพถ่ายการจัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 2
เรื่อง แนวทางการพัฒนากลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตำบลวังโรงใหญ่
เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2556 เวลา 09.30 - 12.00 น.
ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลวังโรงใหญ่ อ. สีคิ้ว จ. นครราชสีมา

ภาคผนวก ง

ภาพถ่ายโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์และกิจการการผลิตปุ๋ยอินทรีย์

ภาพถ่ายโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์

ภาพถ่ายกิจกรรมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์

ภาพถ่ายวัตถุดิบผลิตปุ๋ยอินทรีย์

